

esențial, în om : dragostei, generozității izvorite din bucuria de a trăi, vitejiei izvorite, nu din voluptatea riscului sau din setea de a domina și asupra, ci din echitate, din devotament pentru cauza omului.

Cu teatrul revoluției m-am întâlnit mai întâi prin Trenul blindat 14—69 a lui Vs. Ivanov, care — împreună cu Uraganul lui Bill Belloțerkovski, cu Liubov Iarovaia a lui Treniev și Ruptura lui Lavreniev — alcătuiește o frescă a nașterii furtunoase a statului sovietic. În aceste piese acționează un număr limitat de personaje : scenic, ele sînt chemate și izbutesc să evoce însă uriașele proporții ale revoluției, să generalizeze importanțele ei semnificații umane.

Am interpretat rolul lui Verșinin, George Uraca îl juca pe Pehlevanov. Pentru întâia oară mi se întîmpla să joc un rol care îmi cerea să-l privesc nu ca pe o structură pe deplin cristalizată în momentul apariției lui pe podium, ci ca pe un destin în evoluție, în perspectiva devenirii lui istorice. Teatrul revoluției mă îndemna să intuiesc și să sugerez astfel, în complexele coordonate ale contextului, mai ales visul, aspirația spre perfecțiune a omului, a umanității.

La premiera spectacolului, pe scena fostului teatru al Armatei, a asistat și autorul, Ivanov. Era vizibil îngrijorat de modul în care vom ști să-i înfățișăm pieza. După premieră, entuziasmat, ne-a mărturisit tuturor : „Repede ați mai prins treaba asta !” Reușisem, cred, pentru că integrasem sensurile și viața piesei prefacerilor revoluționare pe care, sub conducerea Partidului Comunist Român, le trăia și țara noastră. Aripile larg deschise ale revoluției găseau firesc în teatrul românesc spații ample de zbor. Am jucat apoi cu pasiune eroi comuniști sau mișcîndu-se într-un univers pătruns de spiritul revoluției comuniste. Eroii ca Egor Buliciov sau eroi care, înfruntînd „anii negri” ai ilegalității (ca Buznea), visau la acele zile în care un Pavel Arjoca avea să edifice la noi socialismul. A fost și rămîne pentru mine acesta, teatrul adevărului, al slujirii binelui și frumosului uman.

G. Calboreanu

DIALECTICA OMENESCULUI FĂRĂ GRANIȚE

Contactul cu teatrul sovietic a însemnat pentru noi, oamenii de teatru din România, o mare întîlnire omenescă, o lecție de elevat umanism poetic și o mare întîlnire profesională, o adevărată școală a gîndirii și metodelor scenei moderne.

Îmi este greu să cuprind experiența acestei comunicări în întregul ei. Am să mă mulțumesc deci cu puține exemple. Un punct de cotitură în viața mea de om al scenei a fost întîlnirea cu M.H.A.T.-ul. Spectacolul *Trei surori* de aici este, în șirul tuturor amintirilor mele de teatru, emoția cea mai puternică. Și doar vedeam acest spectacol la 30 de ani de la premieră ! Muzicalitatea ansamblului, perfecțiunea amănuntului, dar, mai presus de toate, frumusețea interioară densă a acestui teatru de concentrare artistică aproape supraomenească au rămas pentru mine un model.

La Leningrad, în timpul turneului nostru din anul trecut, am avut prilejul de a trăi o nouă și foarte emoționantă experiență : repetiția generală a *Micilor burghezi*, în regia lui Tovstonogov. Este un spectacol violent, activ, profund modern în însăși structura jocului și mult înălțat deasupra preocupărilor pentru aparență, expresia de suprafață a faptului de teatru. L-am urmărit zguduît, rîzînd cu hohote — hohote în care simțeam strecurîndu-se tot mai puternic neliniștea și groaza ; și la sfîrșit, m-am descopețit, ca toți cei care asistaseră la repetiție, copleșit de o adîncă tristețe și de o arzătoare nevoie de a gîndi și a regîndi cele văzute zile în șir.

Cred că cel mai important lucru pe care l-a dăruit lumii teatrul revoluției este această infinită profunzime umană, această nemărginită dialectică a omenescului fără granițe și fără punct de oprire, această pasiune a investigației profunzimilor și bogățiilor sufletului omenesc, care nu are nimic de împărtășit cu introspecția intelectualistă sîrîlă, ci construiește neînterupt noi și noi revelații afirmative. Teatrul revoluției este,

în primul rînd, un templu al celei mai cuprinzătoare și mai calde solidarități umane. Este ceea ce am căutat să realizez, cu mijloacele specifice nouă și în tonalitățile specifice scenei românești, în interpretarea lui Lenin (pe care l-am jucat în *Omul cu arma*), și în montarea pasionantelor piese gorkiene pe care le-am lucrat: *Azul de noapte* și *Copiii soarelui*.

Liviu Ciulei

OMAGIU

Avem bucuria de a saluta Marea Revoluție Socialistă din Octombrie 1917, acum la sărbătorirea semicentenarului ei, cu coșurile fabricilor noastre fumegînde și cu duduitala a mii de uzine și agregate. Avem bucuria de a saluta memoria marelui Lenin, nu numai cu spice — ci mai ales cu furnale, cît mai multe cupatoare de oțel, în care să se călească, dreaptă și demnă, coloana vertebrală a poporului nostru, silită să stea aplecată în trecut! Cu uriașele noastre surse hidroenergetice în creștere! Cu pașii din ce în ce mai largi ai transformărilor noastre revoluționare. A fost și este în obiceiul poporului nostru să-ntîmpinăm oaspeții cu pîine și sare. Dar pentru a avea spice cît mai bogate și pîine fără lacrimi trebuie — așa cum ne-a învățat de atîtea ori urgisita noastră istorie — să înălțăm mai întîi cupatoare de oțel, să fundamentăm temeinic pivotul independenței noastre naționale. Aducem *astfel* omagiul cel mai eficient primei revoluții socialiste din lume, legîndu-l, organic, de recunoștința adusă Partidului Comunist Român, garanția sigură a victoriilor noastre. Partidul nostru este lentila prin care privim cel mai bine, în chipul cel mai nealterat, mărețul eveniment. În el — în partid — ne apare clară, necontroversată, nesofisticată, în plin și continuu proces de concretizare marea promisiune a Marii Revoluții. Această lentilă scrutează cu milioanele sale de ochi străfundurile istoriei noastre și cu aceleași milioane de ochi-gîndire, ochi-înțelepciune, descifrează datele prezentului și le proiectează în viitor. Datorită acestei înțelepciuni, România Socialistă, împle-

Ștefan Ciubotărașu (Șadrin) în „Omul cu arma” de Pogodin (Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”)

